

Kort om förslagen i Miljöprövningsutredningens betänkande *Om prövning och omprövning – en del av den gröna omställningen* (SOU 2022:33)

Den 14 juni 2022 överlämnar Miljöprövningsutredningen sitt betänkande *Om prövning och omprövning – en del av den gröna omställningen* (SOU 2022:33) till klimat- och miljöminister Annika Strandhäll. Vi presenterar cirka 30 förbättringsförslag som syftar till att med bibehållet miljöskydd effektivisera och öka förutsägbarheten i miljötillståndsprocessen – och därmed öka takten i klimatarbetet. Merparten av våra förslag bör beslutas samlat och träda i kraft den 1 januari 2024. Förslagen är en kombination av olika åtgärder i form av ändrade och nya regler, vägledning samt ökad dialog och innebär i korthet följande.

1 **Vi trimmar processen och kappar toppar – förstärkt samråd för minskat ”kompletteringsträsk”**

- Förstärk länsstyrelsens roll som ett nav och aktiv samrådspart i miljöprövningen och inför incitament för ökad dialog tidigt i processen för minskat behov av kompletteringar längre fram.
- Öka kraven på hur länsstyrelsen redovisar sin bedömning av vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla och på hur verksamhetsutövaren bemöter länsstyrelsens krav.
- Gör det lättare att avvisa en ofullständig ansökan tidigt i processen, t.ex. när synpunkter från samrådet inte har bemötts.
- Ge ökat utrymme att avgöra mål utan huvudförhandling i mark- och miljödomstol.
- Överväg handläggningsmål för prövningsmyndigheterna i regleringsbrev – med jämförbara måttstockar.

2 **Progressiva verksamhetsutövare gynnas – ändringstillstånd blir huvudregel**

- Gör ändringstillstånd till huvudregel om verksamhetsutövaren har ansökt om det, dvs. ansökan styr.
- Gör det tydligare var gränsen går mellan tillstånds- och anmälningsplikt vid ändring av en verksamhet och inför ett golv för anmälan av en ändring (en så kallad *ändringstrappa*).

- Inför obligatorisk omprövning för tillstånd för att uppdatera gamla och konkurrenshämmande tillstånd med moderna miljövillkor. Med detta avses villkor som inte är äldre än 40 år. Det blir då även lättare med ändringar. Ansvaret för uppdatering är delat med tillsynsmyndigheten och bygger på löpande dialog.
- Gör inte tidsbegränsning till huvudregel, men låt dagens möjlighet till tidsbegränsning kvarstå.
- Gör det möjligt att förlänga befintliga tidsbegränsade tillstånd.

3 Rätt krav i rätt tid – miljönyttan styr kravnivån

- Inför mekanismer vid både samråd och prövning för att fokus ska ligga på verksamhetens väsentliga miljöeffekter.
- Inför inte ett nytt spår för anmälan av tillståndspliktig verksamhet, men förstärk möjligheten till förenklat underlag genom bl.a. vägledning och renodla begreppen.
- Utred närmare hur ökad användning av generella föreskrifter kan effektivisera tillståndsprövningen.
- Säkra att regeringens tillåtlighetsprövning sker tidigt i processen.

4 Samordnad stat och aktiva prövningsmyndigheter – stöd i hela kedjan för ökat ansvar hos verksamhetsutövaren

- Renodla partsrollen, ta bort Kammarkollegiets partsroll och ge staten möjlighet att tala med en röst genom att de centrala myndigheterna stödjer länsstyrelsen i sin samrådsroll och samordnar sig.
- Samordna och vägled om riksintressen så att målkonflikter mellan t.ex. energiförsörjning och artskydd kan hanteras på nationell nivå.
- Stärk prövningsmyndigheternas processledning genom ökad användning av tidsplaner och muntliga förberedelser där det främjar en mer effektiv handläggning.
- Koncentrera inte miljöprövningsdelegationerna ytterligare, men inför generella förordnanden för ökad behörighet över landet.
- Integrera våra förslag med annat arbete och utredningsförslag.

5 Vi föreslår ingen förtur – men kunskapsstöd till klimatprojekt

- Inför inte ett förtursförfarande för klimatprojekt som väsentligt bidrar till klimatmålen. Vi beskriver dock ett möjligt system.
- Samla miljöteknisk kompetens för industrins klimatställning genom ett kunskapscentrum hos Energimyndigheten.
- Inrätta en klimatstyrka som ger länsstyrelsens handläggare stöd för bättre stöd till verksamhetsutövaren tidigt i processen.